

Παρατηρήσεις και προβλήματα στη βάση του ΣΚΕΑΒ

Παντελής Α. Μπράττης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Συλλογικός κατάλογος των Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών έχει ως στόχο την δημιουργία ενός ενιαίου βιβλιογραφικού καταλόγου, ο οποίος θα περιέχει μία εγγραφή για κάθε τεκμήριο και θα δίνει πληροφορίες για το ποιες βιβλιοθήκες-μέλη του ΣΚΕΑΒ διαθέτουν αυτό το τεκμήριο. Αυτή την περίοδο ολοκληρώνεται η πρώτη φάση του έργου και βρίσκεται στην διάθεση της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας και των χρηστών των ιδρυμάτων ο ενοποιημένος κατάλογος 30 βιβλιοθηκών-μελών. Οι βιβλιοθήκες μας έχουν στείλει **2.100.000** εγγραφές, από τις οποίες οι **267.732** εγγραφές (ποσοστό **12,75%**) κόπηκαν για διάφορους λόγους από τον κεντρικό κατάλογο του ΣΚΕΑΒ. Οι υπόλοιπες **1.832.268** εγγραφές βρίσκονται στον ΣΚΕΑΒ. Από αυτές **1.442.461** εγγραφές είναι μοναδικές και **389.807** εγγραφές προέρχονται από δύο ή περισσότερα ιδρύματα (ποσοστό **21,27%**).

Από αυτά τα στατιστικά στοιχεία, προκύπτουν δύο σημαντικά προβλήματα:

1. Είναι μεγάλος ο αριθμός των εγγραφών που κόβονται κατά τις διαδικασίες ένταξής τους στον ΣΚΕΑΒ (ποσοστό **12,75%**).
2. Δεν εντοπίζονται όλες οι κοινές εγγραφές που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες-μέλη του ΣΚΕΑΒ. Πιστεύουμε ότι ο πραγματικός αριθμός αυτών των εγγραφών ξεπερνά το σημερινό **21,27%**.

Σε αυτή την παρουσίαση θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους έχουν προκύψει αυτά τα προβλήματα, αλλά θα βοηθήσουμε και στην αντιμετώπισή τους.

2. ΚΟΜΜΕΝΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΑΠΟ ΣΚΕΑΒ

Για να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους κόβονται εγγραφές από τον ΣΚΕΑΒ, θα σας παρουσιάσουμε εν συντομία τις διαδικασίες επεξεργασίας των εγγραφών από την αποστολή τους στον ΣΚΕΑΒ μέχρι την ένταξή τους στο Κεντρικό Κατάλογο.

2.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Από τη βιβλιοθήκη-μέλος γίνεται εξαγωγή (export) του αρχείου των βιβλιογραφικών εγγραφών σε μορφή ISO-2709. Από το αρχείο αυτό, εφόσον οι τεχνικοί γνωρίζουν τις διαδικασίες εξαγωγής, κόβονται οι εγγραφές των περιοδικών εκδόσεων (εγγραφές με κωδικό as στην ετικέτα της εγγραφής).

Όταν το αρχείο έρθει στον ΣΚΕΑΒ από βιβλιοθήκη που χρησιμοποιεί format MARC21, πρέπει οι εγγραφές του να μετατραπούν σε format UNIMARC. Κατά την διαδικασία αυτή ένα μεγάλο μέρος των εγγραφών θα κοπεί, λόγω προβλημάτων που αφορούν στην αδυναμία των εγγραφών να μετατρέψουν τον τίτλο τους από το πεδίο 245 του MARC21 σε πεδίο 200 του UNIMARC.

Όταν οι εγγραφές μετατραπούν σε UNIMARC, τρέχουμε διάφορα προγράμματα επεξεργασίας, από τα οποία κόβονται οι εγγραφές που δεν έχουν συμπληρωμένα ή έχουν λάθη στα υποχρεωτικά πεδία του UNIMARC.

2.2 ΛΑΘΗ ΣΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ (001) ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΧΔΟΧΗΣ

Τα λάθη αυτά αφορούν στα πεδία 001 και 005 του UNIMARC και του MARC21. Αυτά τα πεδία είναι απαραίτητα να υπάρχουν σε κάθε εγγραφή ώστε να μπορεί να γίνει εξαγωγή και εισαγωγή της εγγραφής αυτής με βάση το πρότυπο ISO-2709. Και τα δύο αυτά πεδία δημιουργούνται αυτόματα από τα αυτοματοποιημένα συστήματα των βιβλιοθηκών.

- **Πεδίο 001**, ταυτότητα εγγραφής: περιέχει κυρίως τον αριθμό της εγγραφής στο βιβλιοθηκονομικό σύστημα (Local Control Number). Όταν το πεδίο αυτό απουσιάζει από μία εγγραφή, είναι αδύνατον ο ΣΚΕΑΒ να συσχετίσει την εγγραφή με την βιβλιοθήκη από την οποία προέρχεται. Επομένως, η εγγραφή αυτή θα κοπεί από τον ΣΚΕΑΒ.
- **Πεδίο 005**, ταυτότητα εκδοχής: περιέχει πληροφορίες για την ημερομηνία και την ώρα που έγινε η τελευταία επεξεργασία της εγγραφής, στοιχεία σημαντικά για την λειτουργία του ΣΚΕΑΒ ειδικότερα στο μέλλον, όταν θα πρέπει να ενημερώνεται ο κατάλογος του ΣΚΕΑΒ για νέες ή τροποποιημένες βιβλιογραφικές εγγραφές. Όταν το πεδίο αυτό απουσιάζει από μία εγγραφή, η εγγραφή δεν μπορεί να ενταχθεί στον ΣΚΕΑΒ.

Το πρόβλημα με τις εγγραφές που δεν έχουν το πεδίο 001 ή 005, οφείλεται αποκλειστικά στην αδυναμία ορισμένων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων, τα οποία δημιουργούν εγγραφές χωρίς 001 και 005, κυρίως κατά την διαδικασία φορτώματος εγγραφών από παλαιότερα συστήματα, που δεν είχαν δυνατότητα εξαγωγής εγγραφών σε ISO-2709.

2.3 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΥΠΑ (HOLDINGS)

Μεγάλο πρόβλημα για την λειτουργία του ΣΚΕΑΒ αποτελούν οι εγγραφές χωρίς αντίτυπα. Το ποσοστό του υλικού που μας στέλνουν οι βιβλιοθήκες, χωρίς αυτές να περιέχουν αντίτυπα, είναι πολύ μεγάλο. Εγγραφές χωρίς αντίτυπα δεν έχουν κανένα νόημα ύπαρξης για τον ΣΚΕΑΒ και κυρίως για τις βιβλιοθήκες που τις φιλοξενούν στις βιβλιογραφικές τους βάσεις. Οι λόγοι εξαιτίας των οποίων γίνεται αυτό είναι οι εξής:

- 1) Εισαγωγές παλαιότερων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων, που δεν μπόρεσαν να μεταφέρουν τα στοιχεία των αντιτύπων στο νέο σύστημα.
- 2) Προμήθειες εγγραφών από οργανισμούς παροχής βιβλιογραφικών εγγραφών. Οι εγγραφές αυτές πέρασαν στον κύριο κατάλογο της βιβλιοθήκης, αλλά ποτέ δεν ενημερώθηκαν με τα τοπικά στοιχεία των αντιτύπων ή έγινε προμήθεια των εγγραφών δύο ή περισσότερες φορές.
- 3) Κατέβασμα εγγραφών μέσω προγραμμάτων Z.3950. Οι εγγραφές αυτές πέρασαν στον κύριο κατάλογο της βιβλιοθήκης, αλλά ποτέ δεν ενημερώθηκαν με τα τοπικά στοιχεία των αντιτύπων.

- 4) Εγγραφές σύντομης καταλογογράφησης που εξυπηρετούσε τις ανάγκες άμεσης προώθησης των εγγραφών, αλλά μετά από ένα χρονικό διάστημα ξεχάστηκαν ή δημιουργήθηκαν νέες εγγραφές, χωρίς όμως η σύντομη μορφή της εγγραφής να διαγραφεί.
- 5) Τεχνικά προβλήματα των συστημάτων της βιβλιοθήκης, που σε αρκετές περιπτώσεις «χάνουν» τα στοιχεία των αντιτύπων.

2.4 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΜΕ Ή ΧΩΡΙΣ ΛΑΘΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ «ΓΕΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Το πεδίο 100 (Γενικά Δεδομένα επεξεργασίας) του UNIMARC είναι υποχρεωτικό και περιέχει κωδικοποιημένες πληροφορίες σταθερού μήκους που αφορούν στη χρονολογία εισαγωγής της εγγραφής στο αρχείο, στον τύπο και τη χρονολογία δημοσίευσης, στη γλώσσα καταλογογράφησης, στη γραφή του τίτλου, στον κωδικό μεταγραμματισμού, στο σύνολο χαρακτήρων κλπ. Το πεδίο αυτό αντιστοιχεί σε δύο πεδία του MARC21: το πεδίο 008 (Fixed-Length Data Elements) και το πεδίο 040 (Cataloging Source), και συγκεκριμένα με το υποπεδίο \$b (Language of cataloging).

2.5 ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΜΕ ΛΑΘΗ ΣΤΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ

Αρκετές εγγραφές κόβονται από την κεντρική βάση του ΣΚΕΑΒ λόγω προβλήματος στο character set των εγγραφών, με πιθανότερη αιτία τη μεταφορά των εγγραφών από άλλες βάσεις με διαφορετικό character set αλλά και τα γενικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα βιβλιοθηκονομικά συστήματα με το character set των εγγραφών.

2.6 ΔΙΠΛΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΒΑΣΗ

Μεγάλο πρόβλημα υπάρχει και με εγγραφές που είναι διπλές στον ίδιο κατάλογο. Κατά την διαδικασία εισαγωγής στον ΣΚΕΑΒ, έχουμε την δυνατότητα να εντοπίσουμε τις εγγραφές αυτής της κατηγορίας και να ελέγξουμε αν πράγματι είναι διπλή. Το αρχείο με τις διπλές εγγραφές αποστέλλεται στη βιβλιοθήκη, η οποία έχει την υποχρέωση να συγχωνεύσει τις εγγραφές αυτές.

2.7 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΟΜΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι οι κομμένες εγγραφές από τον ΣΚΕΑΒ δεν αφορούν μόνο στη σωστή λειτουργία του συλλογικού καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, αλλά κυρίως στην ύπαρξη ενός σωστού καταλόγου στις τοπικές βιβλιοθήκες-μέλη.

Από την πλευρά του ΣΚΕΑΒ, δεν μπορούμε σε αυτήν τη φάση να παρέμβουμε ώστε, αυτές οι εγγραφές που αναφέραμε, να τροποποιηθούν. Αυτό που κάνουμε είναι να ενημερώνουμε τις βιβλιοθήκες-μέλη για το ποιες εγγραφές παρουσιάζουν προβλήματα και ποιοι είναι οι λόγοι που κόπηκαν αυτές οι εγγραφές. Η διόρθωση των εγγραφών κρίνεται απαραίτητη και πρέπει να γίνει με την συνεργασία του τμήματος υποστήριξης των βιβλιοθηκονομικού συστήματος και του τμήματος καταλογογράφησης της βιβλιοθήκης. Το τεχνικό τμήμα του ΣΚΕΑΒ

μπορεί να βοηθήσει τις βιβλιοθήκες-μέλη με την εκπαίδευση σε τεχνικές αντιμετώπισης και διόρθωσης προβληματικών εγγραφών.

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΠΛΟΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΤΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΣΚΕΑΒ

Το δεύτερο σημαντικό πρόβλημα που προκύπτει από την χρήση του ΣΚΕΑΒ έχει να κάνει με τη δημιουργία διπλοεγγραφών στην κεντρικό κατάλογο, δηλαδή εγγραφές που ενώ υπάρχουν πολλές φορές στις βιβλιοθήκες-μέλη του ΣΚΕΑΒ και θα έπρεπε να υπάρχουν ως μια εγγραφή στον κεντρικό κατάλογο, υπάρχουν δύο, τρεις ή και περισσότερες φορές. Να σας υπενθυμίσουμε, στο σημείο αυτό, ότι με βάση το μοντέλο δημιουργίας και λειτουργίας του ΣΚΕΑΒ, στόχος ήταν και είναι η ενοποίηση όλων των κοινών εγγραφών που διαθέτουν οι βιβλιοθήκες-μέλη σε μία εγγραφή, στην οποία θα περιέχονται όλες οι τοπικές πληροφορίες των βιβλιοθηκών που διαθέτουν την εγγραφή (αντίτυπα, ταξινόμηση, θέματα). Όταν έχουμε κοινές εγγραφές στον ΣΚΕΑΒ, εισάγεται στον κεντρικό κατάλογο η εγγραφή με τα περισσότερα δεδομένα σε σημαντικά βιβλιοθηκονομικά πεδία όπως "κύριος τίτλος", "πνευματικά υπεύθυνοι", "έκδοση", "τοποχρονολογία", "σειρά" κλπ.

3.1 ΚΛΕΙΔΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΤΟΝ ΣΚΕΑΒ

Ο εντοπισμός των διπλοεγγραφών γίνεται αυτόματα, μέσω ενός Κλειδιού εντοπισμού, το οποίο ψάχνει για κοινές πληροφορίες ανάμεσα στις εγγραφές. Αν βρει εγγραφές με τα ίδια δεδομένα σε μια σειρά από πεδία, τότε κρατάει την πληρέστερη εγγραφή, και απορρίπτει τις άλλες κρατώντας μόνο τα τοπικά στοιχεία. Τα πεδία που ελέγχει το κλειδί είναι:

Α) Από τον κύριο τίτλο (200\$a στο UNIMARC) τους 4 χαρακτήρες της 1^{ης} λέξης, τους 3 χαρακτήρες της 2^{ης} και 3^{ης} λέξης, τους 2 χαρακτήρες της 4^{ης} λέξης. Επίσης, όταν έχουμε επαναλαμβανόμενο κύριο τίτλο με ίδιο συγγραφέα επιλέγει τον 1^ο χαρακτήρα της 1^{ης} και της 2^{ης} λέξης.

Β) Από τον πρώτο υπότιτλο (200\$e στο UNIMARC) τους 2 χαρακτήρες της 1^{ης} και της 2^{ης} λέξης.

Γ) Όταν η εγγραφή έχει Φυσικό πρόσωπο ως κύριο πνευματικά υπεύθυνο (700 στο UNIMARC) παίρνει τους 3 χαρακτήρες από το επίθετο (700\$a στο UNIMARC) και τον 1^ο χαρακτήρα από το όνομά του (700b στο UNIMARC). Τους ίδιους χαρακτήρες παίρνει και από τον Συλλογικό όργανο (710 στο UNIMARC), όταν δεν υπάρχει Φυσικό πρόσωπο.

Δ) Τον αριθμό της έκδοσης (205\$a στο UNIMARC). Δεν λαμβάνει υπόψη καθόλου τους χαρακτήρες περιγραφής της έκδοσης (π.χ. νέα, αναθ, έκδ. κλπ.)

Ε) Από τη σειρά (πεδίο 225\$a στο UNIMARC) τον 1^ο χαρακτήρα της 1^{ης} και της 2^{ης} λέξης.

ΣΤ) Ολόκληρη τη χρονολογία έκδοσης της εγγραφής, από το πεδίο 100 (κωδικοποιημένα δεδομένα) ή από το πεδίο 210d του UNIMARC. Δεν λαμβάνει

υπόψη τυχόν χαρακτήρες περιγραφής της χρονολογίας, όπως copyright, παρενθέσεις κλπ.

Ε) Τέλος από το ISBN, τον 5^ο και τον 3^ο χαρακτήρα από το τέλος, του πρώτου αναφερόμενου ISBN. Εξαιρεί τις παύλες.

Όταν δεν υπάρχει πληροφορία στα παραπάνω πεδία, το κλειδί κρατά μια θέση κενή.

3.2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΠΛΟΕΓΓΡΑΦΩΝ

Η εγγραφή που ακολουθεί, υπάρχει στην βάση του ΣΚΕΑΒ 4 φορές. Το συγκεκριμένο βιβλίο το διαθέτουν 8 βιβλιοθήκες. Πρόκειται για μια απλή εγγραφή, με ISBN, κύριο τίτλο, υπότιτλο, ένα συγγραφέα και σειρά. Και στις 4 εγγραφές έχουμε ίδιο ISBN, ίδια χρονολογία έκδοσης, κοινό συγγραφέα καταχωρημένο σωστά στο πεδίο 700: Κύρια πνευματική υπευθυνότητα. Γιατί όμως υπάρχουν 4 διαφορετικές εγγραφές στον ΣΚΕΑΒ; Υπάρχουν 4 εγγραφές, επειδή οι καταλογογράφοι έχουν εκτιμήσει διαφορετικά τις βιβλιογραφικές πληροφορίες.

```
010 •• ‡a 960-460-015-X
035 •• ‡a ΠΑΙΔΚΑΤΦΥΣΕΠ**ΚΣΟΤΑΘΑΑ000ΒΓ7СВ604000
100 •• ‡a 19990913d1995   0grey0105   ga
101 0• ‡a eng
200 1• ‡a Παιδαγωγικές κατευθύνσεις φυσικών επιστημών ‡e και οι σχέσεις
    τους με την κοινωνία, την οικονομία και την τεχνολογία ‡f
    Αρτέμης Μ. Αθανασάκης
210 •• ‡a Αθήνα ‡c Σαββάλα ‡d 1995
215 •• ‡a 238 σ. ‡d 24 εκ. ‡e διαγρ. + πίν.
225 2• ‡a Βιβλία για την εκπαίδευση ‡e παιδαγωγική
300 •• ‡a Περιέχει βιβλιογραφία.
410 •0 ‡a Βιβλία για την εκπαίδευση: ‡e παιδαγωγική
700 •1 ‡a Αθανασάκης. ‡b Αρτέμης Μ.
```

(1^η εγγραφή - 3 βιβλιοθήκες)

Στη 1^η εγγραφή, υπάρχει σειρά ενώ στις άλλες εγγραφές κανείς δεν δίνει σειρά. Επίσης, τον τίτλο τον χωρίζει σε κύριο και σε υπότιτλο.

035 •• **‡a** ΠΑΙΔΚΑΤΦΥΣΕΠ**ΚΣΟΤΑΘΑΑ000**7CB604000
100 •• **‡a** 20000306d1995 0grey0105 ga
101 0 • **‡a** gre
200 1 • **‡a** Παιδαγωγικές κατευθύνσεις φυσικών επιστημών **‡e** και οι σχέσεις τους με την κοινωνία, την οικονομία και την τεχνολογία **‡f** Αρτέμης Μ. Αθανασάκης
210 •• **‡a** Αθήνα **‡c** Σαββάλας **‡d** 1995
215 •• **‡a** 238 σ. **‡c** εικ. **‡d** 24 εκ.
320 •• **‡a** Περιέχει βιβλιογραφικές παραπομπές
700 •1 **‡a** Αθανασάκης **‡b** Αρτέμης Μ.
709 •• **‡a** Σαββάλας

(2^η εγγραφή- 1 βιβλιοθήκη)

Και στη 2^η εγγραφή έχουμε κύριο τίτλο και υπότιτλο, αλλά δημιουργείται διπλοεγγραφή στον ΣΚΕΑΒ σε σχέση με την 1^η εγγραφή, επειδή δεν υπάρχει σειρά.

010 •• **‡a** 960460015X
035 •• **‡a** ΠΑΙΔΚΑΤΦΥΟΤΕ*****ΑΘΑΑ000**7CB604000
100 •• **‡a** 19960701d1995 υ γ0grey0103 ga
101 0 • **‡a** gre
200 1 • **‡a** Παιδαγωγικές κατευθύνσεις φυσικών επιστημών και οι σχέσεις τους με την κοινωνία, την οικονομία και την τεχνολογία **‡f** Αρτέμης Μ. Αθανασάκης.
210 •• **‡a** Αθήνα **‡c** Σαββάλας **‡d** 1995
215 •• **‡a** 238 σ. **‡c** εικ. **‡d** 24 εκ.
320 •• **‡a** Περιέχει βιβλιογραφία.
700 •1 **‡a** Αθανασάκης **‡b** Αρτέμης Μ.
709 •• **‡a** Σαββάλας

(3^η εγγραφή – 3 βιβλιοθήκες)

Και η 3^η εγγραφή δεν έχει σειρά, αλλά διαφοροποιείται από την 2^η επειδή ο καταλογογράφος έδωσε όλη την πληροφορία του τίτλου στο κύριο τίτλο και δεν χρησιμοποίησε υπότιτλο.

010 •• ‡a 960460015x
 035 •• ‡a ΠΑΙΔΚΑΤΦΥΣΕΠ**ΚΣΚΤΑΘΑΑ000**7CB604000
 100 •• ‡a 19960515d1995 u γ0grey0103 ga
 101 0• ‡a gre
 200 1• ‡a Παιδαγωγικές κατευθύνσεις φυσικών επιστημών ‡e και οι
 σχέσεις τους με την κοινωνία και την τεχνολογία ‡f Αρτέμης Μ.
 Αθανασάκης.
 210 •• ‡a Αθήνα ‡c Σαβάλλας ‡d 1995
 215 •• ‡a 238 σ. ‡d 24 εκ.
 320 •• ‡a Περιέχει βιβλιογραφία.
 700 •1 ‡a Αθανασάκης ‡b Αρτέμης Μ.
 709 •• ‡a Σαβάλλας

(4^η εγγραφή – 1 βιβλιοθήκη)

Τέλος και η 4^η δεν έχει σειρά, έχει όπως η 1^η και η 3^η εγγραφή κύριο τίτλο και υπότιτλο, αλλά της λείπουν δύο λέξεις από τον υπότιτλο.

3.3 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΠΛΟΕΓΓΡΑΦΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Όνομα Φυσικού Προσώπου ως Πνευματικός Αριθμός Υπεύθυνος	στο ΣΚΕΑΒ
Dostoevskii Fedor Mikhailovich 1821-1881	9
Dostoevskij Fedor	6
Dostoevskij Fedor Michajlovic	1
Dostoevsky Fedor Mikhailovich 1821-1881	10
Dostoevsky Feodor Mikhailovich (1821-1881)	1
DOSTOJEVSKI Fjodor 1821-1881	18
Dostojevsky, Fedor Mikhailovich (1821-1881)	7
Dostojewsky F.	5
Dostoyevski Fyodor Mikhailovich 1821-1881	12
Dostoyevsky Fyodor	14
Dostoyevsky Fyodor 1821-1881	273
Dostoyevsky Fyodor 1821-1881	2
Dostoyevsky Fyodor M.	1
Dostoyvesky fyodor	1
Dostoyevsky Fyodor 1821-1881	1
Ντοστογιέφσκι Φιόντορ	1
Ντοστογιέφσκι Φιοντόρ	1
Ντοστοφιέφσκι Φ.	1

(πίνακας 1)

Ο πίνακας 1, μας δείχνει πόσες φορές είναι καθιερωμένο ως φυσικό πρόσωπο ο Ρώσος συγγραφέας Dostoyevsky Fyodor 1821-1881. Στις 30 βιβλιοθήκες-μέλη έχουμε 18 διαφορετικές εκδοχές του ίδιου φυσικού προσώπου. Η δημιουργία των διπλοεγγραφών, σε αυτό το παράδειγμα, οφείλεται σε λάθη

στους κανόνες σύνταξης Φυσικών προσώπων αλλά και σε λάθη στην χρήση των υποπεδίων και των δεικτών του MARC. Άλλοι καθιερώνουν τον όρο στα ελληνικά, άλλοι στα λατινικά, άλλοι αναπτύσσουν το όνομα και άλλοι όχι, μερικοί βάζουν δεύτερο όνομα, οι μισοί χρησιμοποιούν χρονολογίες γέννησης και θανάτου, αλλά άλλοι βάζουν παρενθέσεις και άλλοι όχι, κάποιοι χρησιμοποιούν κεφαλαίους χαρακτήρες κλπ. Στον παραπάνω πίνακα τα κλειδί θα δημιουργήσει διπλοεγγραφές στις εγγραφές με ελληνικούς χαρακτήρες του φυσικού προσώπου (αντί για Dos θα πάρει Ντο).

Στον 2^ο πίνακα θα δούμε το ίδιο φυσικό πρόσωπο ως θέμα, χωρίς θεματικές υποδιαιρέσεις, να χρησιμοποιείται 13 φορές.

Όνομα Φυσικού Προσώπου ως θέμα	Αριθμός εγγραφών στο ΣΚΕΑΒ
Dostoevskii Fedor Mikhailovich	1
Dostoevskii Fedor Mikhailovich 1821-1881	4
Dostoevskij Fedor Mikhailovich 1821-1881	1
Dostoevskii Fedor Mikhailovich	1
Dostoevskii Fedor Mikhailovich 1821-1881	4
Dostoevskii Feodor Mikhailovich 1821-1881	1
Dostoevskij Fedor Mickallovich 1821-1881 – I	3
Dostoyevski Fyodor Mikhailovich 1821-1881	18
DOSTOYEVSKY	2
DOSTOYEVSKY, FYODOR	1
Dostoyevsky Fyodor 1821-1881	70
ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ	1
Ντοστογιέφσκι Φ.	1

(πίνακας 2)

3.4 ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΠΛΟΕΓΓΡΑΦΩΝ

Οι βασικοί λόγοι εξαιτίας των οποίων δημιουργούνται διπλοεγγραφές στον ΣΚΕΑΒ είναι:

- 1) Η έλλειψη εθνικών προτύπων καταλογογράφησης και η αδυναμία τήρησης των αγγλοαμερικανικών κανόνων καταλογογράφησης από τους συναδέλφους στις βιβλιοθήκες-μέλη.
- 2) Οι διαφορετικές ερμηνείες των κανόνων καταλογογράφησης.
- 3) Η έλλειψη κοινού εθνικού αρχείου καθιερωμένων αποδόσεων φυσικών προσώπων, συλλογικών οργάνων, θεμάτων, σειρών, εκδοτών κλπ.
- 4) Η ύπαρξη δύο format MARC στις ελληνικές βιβλιοθήκες (UNIMARC και MARC21).
- 5) Η μη ικανοποιητική γνώση του UNIMARC και του MARC21, που οδηγεί σε λάθη σύνταξης των εγγραφών.
- 6) Τα διαφορετικά character set που χρησιμοποιούν οι βιβλιοθήκες και η αδυναμία των περισσότερων προγραμμάτων αυτοματοποίησης να αξιοποιήσουν την κωδικοποίηση UNICODE.

4. ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΠΛΟΕΓΓΡΑΦΩΝ

Το πρόβλημα της δημιουργίας των διπλοεγγραφών, πιστεύουμε ότι μπορεί να αντιμετωπισθεί με την περαιτέρω ανάπτυξη του ΣΚΕΑΒ και τη συνεργασία των βιβλιοθηκών-μελών. Σε αυτή την χρονική περίοδο (πριν το τέλος του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και στην διαδικασία προτάσεων για το 4^ο ΚΠΣ), αυτό που πρέπει να μας απασχολήσει είναι:

A) Η ολοκλήρωση του έργου του κεντρικού καταλόγου του ΣΚΕΑΒ, όπως αυτό είχε σχεδιασθεί, με τροποποιήσεις σε τεχνικά θέματα τόσο από τις βιβλιοθήκες-μέλη όσο και από τον ΣΚΕΑΒ.

B) Μια νέα πρόταση για την συνέχιση του έργου του ΣΚΕΑΒ στο 4^ο ΚΠΣ, που θα αξιοποιεί την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει και τις νέες εξελίξεις στο χώρο της βιβλιοθηκονομίας και της πληροφορικής, με στόχο την μετατροπή του ΣΚΕΑΒ σε κέντρο καταλογογράφησης του υλικού των ελληνικών βιβλιοθηκών, στα πρότυπα OCLC, PICA κλπ.

Άμεσα και μέχρι το τέλος του 3^{ου} ΚΠΣ (2008) θα πρέπει να γίνουν οι εξής δράσεις:

ΑΠΟ ΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ-ΜΕΛΗ

A) Διορθώσεις από τις βιβλιοθήκες-μέλη των εγγραφών που έχουν κοπεί από τον ΣΚΕΑΒ, και αφορούν, όπως είδαμε, κυρίως σε τεχνικής φύσεως θέματα. Αναλυτικά: εισαγωγή των πεδίων 001 και 005 στις εγγραφές, διαγραφή των εγγραφών που δεν έχουν αντίτυπα ή ενημέρωσή τους με τα στοιχεία των αντιτύπων, διόρθωση των εγγραφών με λάθη στο character set, ενοποίηση των διπλών εγγραφών, διόρθωση του πεδίου 100 των κωδικοποιημένων δεδομένων.

B) Διορθώσεις από τις βιβλιοθήκες-μέλη σημαντικών λαθών στις εγγραφές που δημιουργούν διπλοεγγραφές. Τα λάθη αυτά αφορούν σε διαφορετικές πολιτικές που ακολουθούν οι βιβλιοθήκες-μέλη κατά την χρήση του UNIMARC και του MARC21 (π.χ. όταν έχουμε 3 συγγραφείς ο πρώτος μπαίνει στο πεδίο 700 και οι επόμενοι στο 701), στη δημιουργία πολλαπλών εγγραφών στα πολύτομα έργα, σε λάθη κατά την πληκτρολόγηση των εγγραφών (ορθογραφικά και στους χαρακτήρες) κλπ. Για όλες τις παραπάνω διορθώσεις οι βιβλιοθήκες-μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες της Διαρκούς Επιτροπής Περιγραφικής Καταλογογράφησης.

Γ) Διορθώσεις και ενοποιήσεις στα καθιερωμένα αρχεία των βιβλιοθηκών-μελών, κυρίως στα φυσικά πρόσωπα, τα συλλογικά όργανα και τις θεματικές επικεφαλίδες. Για αυτές τις διορθώσεις οι βιβλιοθήκες-μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες της Διαρκούς Επιτροπής Θεματικής Καταλογογράφησης.

Δ) Ενημέρωση του προσωπικού των τεχνικών τμημάτων των βιβλιοθηκών-μελών, σε τεχνικές εισαγωγής-εξαγωγής των βιβλιογραφικών εγγραφών, ISO-2709, UNIMARC και MARC21, από τον τεχνικό τμήμα του ΣΚΕΑΒ, συναδέλφους σε άλλες βιβλιοθήκες-μέλη που γνωρίζουν τις τεχνικές, καθώς και από τις εταιρείες που αντιπροσωπεύουν τα βιβλιοθηκονομικά συστήματα.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΚΕΑΒ

Α) Ολοκλήρωση του κεντρικού καταλόγου του ΣΚΕΑΒ, με την ένταξη στον κατάλογο των εγγραφών από τα 6 ακαδημαϊκά ιδρύματα και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

Β) Έναρξη της νέας φάσης του κεντρικού καταλόγου του ΣΚΕΑΒ. Στο νέο κατάλογο θα περαστούν από την αρχή όλες οι εγγραφές των βιβλιοθηκών-μελών, με τις διορθώσεις που πρέπει να γίνουν καθώς και τις νέες εγγραφές. Επίσης θα σχεδιάσουμε ένα νέο κλειδί εντοπισμού των διπλών εγγραφών, το οποίο θα έχει δύο επίπεδα ελέγχου: το πρώτο θα στηρίζεται στο έλεγχο του ISBN, του τίτλου και της ημερομηνίας έκδοσης του υλικού, και το δεύτερο επίπεδο σε περίπτωση μη εντοπισμού, θα ψάχνει σε περισσότερα πεδία της εγγραφής. Στόχος μας είναι να περιορίσουμε στο ελάχιστο τις διπλές εγγραφές.

Γ) Μηνιαία ενημέρωση του κεντρικού καταλόγου με νέες ή τροποποιημένες εγγραφές από τις βιβλιοθήκες-μέλη.

Δ) Ενίσχυση των διαρκών επιτροπών Καταλογογράφησης, με την προοπτική της μελλοντικής αναβάθμισης τους σε Εθνικά Γραφεία Θεματικής και Περιγραφικής Καταλογογράφησης.

Ε) Δυνατότητα άμεσου κατεβάσματος των εγγραφών, μέσα από την ιστοσελίδα του ΣΚΕΑΒ, στα τοπικά συστήματα καταλογογράφησης, σε UNIMARC και σε MARC21.